

Praktijkprikkel 2022-16

Praktijkprikkel Prikpil op de verkeerde injectieplaats

Deze Praktijkprikkel is vooral interessant voor medewerkers in de huisartsenpraktijk en de apotheek

De prikpil is beschikbaar als Depo-Provera®, een injectie voor intramusculaire toediening en als Sayana®, een injectie voor subcutane toediening. Bij deze melding ging het mis: Depo-Provera® werd subcutaan gespoten, terwijl bij de huisartsenpraktijk en bij de apotheek aandacht is besteed aan toediening via de juiste toedieningsweg.

Melding

Een vrouw krijgt gedurende enige jaren in de huisartsenpraktijk Sayana®. Vanwege leveringsproblemen van Sayana®, schrijft de huisarts Depo-Provera® voor met de vrije tekst "tot Sayana® weer leverbaar is". Als de huisarts hoort dat Sayana® weer leverbaar is, schrijft hij dit bewust aan deze vrouw voor. De apothekersassistent gaat ervan uit dat dit een vergissing van de arts is omdat de patiënt al drie keer Depo-Provera® heeft gehad. Ze past het recept aan naar Depo-Provera®.

In de huisartsenpraktijk dient een doktersassistent in opleiding de prikpil toe. Aan haar is door een ervaren collega verteld dat de prikpil subcutaan geïnjecteerd moet worden. Ze injecteert daarom Depo-Provera® subcutaan. Na het injecteren ziet de doktersassistent aan de tekst op het doosje dat ze een fout heeft gemaakt. Ze legt de situatie voor aan de huisarts, die vervolgens overlegt met de apotheker. Ze besluiten om niet opnieuw te prikken, omdat de kans op overdosering te groot is. Aan de andere kant is het risico op een ongewenste zwangerschap aanwezig. Niet-hormonale anticonceptie wordt geadviseerd.

Analyse

De huisarts en de apotheker hebben tijdens leveringsproblemen van Sayana® afgesproken dat de huisarts Depo-Provera® gaat voorschrijven. Toen de huisarts Sayana® voorschreef had de apothekersassistent niet in de gaten dat dit was omdat Sayana® weer beschikbaar was. De apothekersassistent ging er ten onrechte vanuit dat - omdat de patiënt al drie keer eerder Depo-Provera® had gehad - de huisarts Depo-Provera® bedoelde. Ze was vergeten dat Depo-Provera® alleen geleverd moest worden in de periode dat Sayana® niet leverbaar was.

De huisarts communiceerde niet met de apotheker dat toen Sayana® weer leverbaar was, de huisarts alleen nog Sayana® wil toedienen. De reden hiervoor is dat in de huisartsenpraktijk in het verleden een toedienfout is gemaakt door het gebruik van de twee prikpillen - die verschillen in toedieningsweg - naast elkaar.

De apotheker heeft om toedienfouten met de twee verschillende toedieningswegen te voorkomen, speciaal twee codes gemaakt voor de receptverwerking. Hierdoor komt i.m. (voor intramusculair) bij Depo-Provera® of s.c. (voor subcutaan) bij Sayana® op het apotheeketiket te staan. Het ging mede mis omdat de huisarts en de apotheker niet op de hoogte waren van elkaars voorzorgsmaatregelen om fouten bij het toedienen te voorkomen.

Aanbevelingen

Voor huisartsen en apothekers

- Maak afspraken over het substitueren van geneesmiddelen door de apotheek bij leveringsproblemen. Spreek ook af of de arts het geneesmiddel op het recept moet aanpassen.
- Bespreek als een geneesmiddel weer leverbaar is, of de patiënten terug omgezet moeten worden naar het oorspronkelijke geneesmiddel.

Voor apothekers en apothekersassistenten

- Zorg dat de tekst op het etiket begrijpelijk is voor de toediener. Vermijd jargon en afkortingen.

Voor huisartsen, praktijkondersteuners en doktersassistenten

- Lees voor toedienen altijd het apotheeketiket en lees bij onbekende producten altijd in de bijsluiter hoe het geneesmiddel moet worden toegediend.

Zelf deze Praktijkprikkel ontvangen?

Is deze Praktijkprikkel doorgestuurd en wil je deze ook ontvangen?
Meld je dan aan op onze [website](#).

Medicatie-incidenten melden? Meer weten over het IVM?

Wil je een medicatie-incident melden, dan kan dat via onze [website](#).
Informatie over e-learnings, nascholingen, FTO-werkmateriaal,
nieuwe geneesmiddelen en ander belangrijk nieuws over
medicatieveiligheid? Schrijf je dan in voor onze [nieuwsbrief](#).